

Z VĚDECKÉHO ŽIVOTA

Zpráva z konference „Implementace nových zadávacích směrnic v České a Slovenské republice a související ekonomické a právní aspekty“

Ve dnech 2. až 3. 10. 2014 se na půdě Provozně ekonomické fakulty Mendelovy univerzity v Brně konal 8. ročník mezinárodní vědecké konference s názvem *Veřejné zakázky a PPP projekty – implementace nových zadávacích směrnic v České a Slovenské republice a související ekonomické a právní aspekty*. Tato konference se zabývala ekonomickými a právními aspekty dopady nových zadávacích směrnic a jejich vlivem na veřejné investování. O těchto změnách či jejich přípravě, příp. známých dopadech se diskutovalo na předchozím ročníku konference.

Konferenci pořádala Provozně ekonomická fakulta v Brně za spoluúčasti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) s garancí ministra Ministerstva pro místní rozvoj, hejtmána Jihomoravského kraje a primátora statutárního města Brna.

Hlavním účelem konference byla diskuse o obsahu a způsobech implementace nových zadávacích směrnic. Úsilí Evropské mise o přijetí nové – v pořadí již třetí – generace zadávacích směrnic bylo korunováno úspěchem. Dne 28. března 2014, byly v Úředním věstníku EU (řada L, č. 94) po více než dvouletém legislativním procesu zveřejněny nové směrnice upravující zadávání veřejných zakázek, a to konkrétně směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb a o zrušení směrnice 2004/17/ES a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/23/EU ze dne 26. února 2014 o udělování koncesí (dále jen „Směrnice o koncesích“). Lhůta pro jejich vnitrostátní transpozici je stanovena do 18. dubna 2016, v ČR však lze očekávat snahu o přijetí nové právní úpravy dříve. Nové směrnice nemění radikálně dosavadní koncepci, přináší však řadu zajímavých novinek, mezi nimiž lze zmínit například:

- větší možnosti jednání o nabídkách i pro veřejné zadavatele;
- jednoznačná pravidla pro in-house výjimku a pro veřejnoprávní smlouvy;
- zjednodušení prokazování kvalifikace;
- možnost hodnotit organizaci, vzdělání a zkušenosti členů týmu určeného k plnění veřejné zakázky, pokud na kvalitu plnění mohou mít významný dopad;
- nepoužití zákona o veřejných zakázkách v případě změny rozsahu plnění do 10 % finančního objemu plnění u dodávek a služeb a 15 % u stavebních prací, pokud se tím nezmění charakter kontraktu;
- změny v oblasti tzv. in-house kontraktů a dohod ve veřejném zájmu;
- výrazné rozšíření možností změn uzavřených smluv, respektive zadávání víceprací nad současný rozsah a změkčení podmínek pro jejich realizaci podle zákona;
- pokud se týče nových politik EU, má dojít k menší formálnosti používání zákona i širší úpravou nepodstatných změn smluv a větší možnosti víceprací, podpory malých a středních podnikatelů (např. zákazem slučování věcně nesouvisejících plnění) do jedné veřejné zakázky, širších možností při posuzování mimořádně nízké nabídkové ceny (s možnými matematickými schémata v podkladech zadání, z nichž bude zřejmé, kdy bude mimořádně nízká), větším důrazem na hodnocení užitečných vlastností předmětu veřejné zakázky, kdy Česká republika bude oprávněna stanovit, u kterých věcných

předmětům nelze použít kritérium nejnižší nabídkové ceny,¹ apod. Následují změny, které přinášejí nové zadávací směrnice, dopadající do oblasti uzavírání smluv a možné způsoby jejich implementace do nového zákona o veřejných zakázkách.

Konference se zúčastnili akademičtí pracovníci Stavební fakulty Vysokého učení technického v Brně, Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, Provozně ekonomické fakulty, Ekonomicko-správní fakulty a Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, Fakulty financí a účetnictví Vysoké školy ekonomické v Praze, Obchodné fakulty Ekonomické univerzity v Bratislavě (SR), Obchodně podnikatelské fakulty v Karviné Slezské univerzity v Opavě, Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulty stavební Českého vysokého učení technického v Praze, Právnické fakulty Vysoké školy ve Slákově, Vysoké školy finanční a správní a Institutu regionálního a komunálního rozvoje, Ekonomické fakulty Technické univerzity Košice a Karlovy univerzity v Praze. Konference se rovněž zúčastnili pracovníci z praxe, kteří pocházeli z ministerstev, ústředních orgánů státní správy, poradenských a advokátních kanceláří, administrátorů evropských fondů, měst, obcí, krajů a univerzit.

Zaměření sekce Veřejné zakázky bylo především na nové aspekty a instituty v zadávacích směrnicích přijatých v roce 2014, které mají velký vliv na oblast veřejného investování. V České a Slovenské republice bude provedena jejich implementace formou nového zákona o veřejných zakázkách či zákona o veřejném obstarávání. Mezi tyto nové instituty patří např. dohody ve veřejném zájmu, rozšíření nepodstatných změn smluv a širšího použití dodatečných stavebních prací, a tedy celkové směřování od formálního naplňování předpisů veřejného investování k věcnému řešení objevujících se problémů. V rámci nových zadávacích směrnic mají být ve větším rozsahu podpořeny malé a střední podniky a sníženy administrativní náklady na zadávací řízení.

Konferenci zahájila děkanka Provozně ekonomické fakulty Mendelovy univerzity v Brně prof. Jana Stávková. Následně vystoupil Z. Dufek, Jihomoravský kraj a Stavební fakulta Vysokého učení technického v Brně s příspěvkem s názvem *Řádný hospodář a veřejné zakázky na úrovni samospráv* (stavební veřejné zakázky a další). Příklady z Jihomoravského kraje a organizace centralizovaného zadávání CEJIZA. V tomto příspěvku byly shrnuty zkušenosti vystupujícího z centrálního zadávání veřejných zakázek centrálním zadavatelem s názvem CEJIZA zřízeným pro Jihomoravský kraj. Autor vystupuje jak z pozice akademického pracovníka, tak ředitele centrálního zadavatele, společnosti CEJIZA a prezentoval podmínky, za jakých mohou být uspořeny veřejné prostředky při centrálním zadávání. Vystoupení se zabývá praktickými zkušenostmi Jihomoravského kraje a jeho centrálního zadavatele s postupem dle zákona o veřejných zakázkách po tzv. velké protikorupční novele z roku 2012. Zvláštní pozornost je věnována problematice nejnižší nabídkové ceny u stavebních zakázek v silničním stavitelství.

K. Marek z Akademie Sting se zabýval dopady novelizací veřejných zakázek a obchodních předpisů do smlouvy o dílo. Lze uvést, že tento smluvní typ se používá na realizaci stavebních veřejných zakázek. Nová úprava, daná občanským zákoníkem č. 89/2012 Sb., nahradila úpravu smlouvy o dílo, danou zrušeným občanským zákoníkem z roku 1964, i obchodním zákoníkem z roku 1991, který byl novým občanským zákoníkem v České republice rovněž

---

¹ V dané souvislosti se sluší uvést, že v České republice absentuje prověřená metodika vyhotovená ze strany státu, v rámci které by zadavatelé mohli např. u pozemních staveb hodnotit poměr ceny a tepelných úspor, apod. Naproti tomu je nutné odmítnout ve veřejných médiích prezentované úvahy, že podle právní úvahy de lege lata je nutné hodnotit pouze dle nejnižší nabídkové ceny, paradoxně současné zákon o veřejných zakázkách již od 15. 9. 2010 připouští v § 78, že v případě ekonomické výhodnosti nabídek jedním z dílčích hodnotících nabídková cena ani nemusí být.

zrušen. Příspěvek se zabývá nejdůležitějšími ustanoveními nové podoby smlouvy o dílo. Za základ návrhu nové úpravy byla vzata úprava obchodního zákoníku s přihlednutím k některým zahraničním úpravám.

J. Slezák ze společnosti OTIDEA vystoupil s příspěvkem s názvem *Změny veřejných zakázek od 1. 1. 2014 v praxi*, v rámci kterého byly prezentovány změny v regulaci veřejného investování. *F. Ochrana* z Fakulty sociálních studií Karlovy univerzity v Praze se zabýval mimořádně nízkou nabídkovou cenou a jejím posouzením ve vztahu k nabídkovým cenám uchazečů o veřejnou zakázku. *A. Havlová a R. Derková* (Havel Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář) vystoupily s příspěvkem s názvem *Vícepráce podle současné právní úpravy a nových zadávacích směrnic*, v rámci kterého poukázali na menší formálnost posuzování. *M. Bena* z ROP Jihovýchod vystoupil s příspěvkem *Veřejné zakázky a specifika dotovaných zakázek*. V rámci něj rozebral rizika dotovaných zakázek a změny, které proběhnou v souvislosti s nově přijímanými novými zadávacími směrnicemi. *T. Rydvan* (AK ŘandaHavelLegal) se zabýval kvalifikací a jejím prokazováním při zohlednění praxe a změn v roce 2014. V rámci kvalifikace dochází k selekci dodavatelů, která je mnohdy klíčová pro to, které nabídky dodavatelů jsou hodnoceny. Najít rovnováhu mezi požadavkem zadavatele na dostatečně kvalifikovaného dodavatele na straně jedné a současně požadavkem, aby takto nastavená kvalifikace nebyla příliš omezující a diskriminační na straně druhé, není jednoduché. Uvedené bylo předmětem tohoto vystoupení. *O. Knebl* (HVH Legal) představil problematiku hodnocení nabídek a mimořádně nízká nabídková cena, včetně mimořádně nízké nabídkové ceny v elektronické aukci. *L. Klee*, Ph.D. z Karlovy univerzity v Praze se zabýval smluvní podmínky stavebních veřejných zakázek v praxi a mezinárodní praxi (FIDIC). *A. Pauličková* z Trnavské univerzity předestřela dopady nových zadávacích směrnic do regulace veřejného obstarávání ve Slovenské republice. *J. Pavel* z VŠE v Praze se zabýval zásadami 3E v oblasti veřejných zakázek a v návaznosti na přijetí nových zadávacích směrnic. *E. Kovařovicová* z VŠE v Praze a Ministerstvo financí se ve svém příspěvku věnovala partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem v Evropě a změnami, které přináší nové zadávací směrnice do oblasti PPP projektů. *Z. Rosa* z Aukčního poradenského centra se zabýval zkušenostmi z prováděných elektronických aukcí a jejich použitím ve veřejném a soukromém sektoru.

M. Poremská z Provozně ekonomické fakulty Mendelovy univerzity v Brně se ve svém příspěvku zamýšlela nad elektronizací veřejných zakázek a jejími novými trendy v nových zadávacích směrnicích. Poukázala zejména na skutečnost, že nové zadávací směrnice jako jednu z politik Evropské unie prosazují plnou elektronizaci zadávání veřejných zakázek od roku 2017. V rámci elektronizace mnohé státy zavádí další elektronické systémy pro zadávání veřejných zakázek, společným příkladem pro Českou i Slovenskou republiky jsou elektronická tržiště veřejné správy.

R. Jurčík z Provozně ekonomické fakulty Mendelovy univerzity v Brně se zabýval ve svém vystoupení dohodami ve veřejném zájmu a jejich výslovným vynětím z režimu nových zadávacích směrnic a dále rozšířením nepodstatných změn smluv v nových zadávacích směrnicích, což bude mít vliv na menší formálnost změn při plnění smlouvy. V dané souvislosti se sluší uvést, že nové směrnice přináší zásadní změnu, neboť umožňují provedení změny smlouvy, bez nutnosti zahájení zadávacího řízení, až do výše 10% ceny veřejné zakázky v případě služeb a dodávek a 15% ceny původní veřejné zakázky v případě stavebních prací. Důvody změny se v těchto případech nezkušují, nesmí však dojít ke změně povahy veřejné zakázky.

J. Kincl z Grant Thornton se zamýšlel nad výhodností projektu partnerství mezi veřejným sektorem, a na základě rozboru výhodnosti realizace ve formě koncese či veřejné zakázky. Ekonomické ukazatele pro volbu vhodné formy realizace veřejné investice byly náplní tohoto příspěvku. *A. Zdeněk* jako PPP expert a VŠE v Praze se zabýval veřejnými zakázkami a konce-

semi na vodohospodářské stavby a konkrétními odlišnostmi vodohospodářských koncesí. Zvláště se zabýval ekonomickými a provozními modely, které v rámci vodohospodářských modelů musí být vyhotoveny. M. Vyklický z CEITEC a Provozně ekonomické fakulty Mendelovy univerzity v Brně se zaměřil na dotované zakázky z fondů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Poukázal rovněž na připravované změny v novém programovacím období Evropské unie 2014 až 2020.

V rámci sborníku vyšly další příspěvky zejména akademických pracovníků a studentů doktorského studia, kteří se zaměřují na veřejné investování, a to z výše uvedených institucí.

Pozvání k účasti na mezinárodní vědecké konferenci v Brně se nakonec rozhodlo přijmout více než 131 účastníků (z České republiky, Slovenské republiky, Polské republiky a Rakouské republiky). Je potěšující, že konference se konala rovněž za účasti a zájmu odborné veřejnosti, zejména z oblasti veřejné správy, což svědčí o aktuálnosti obsahu konference. V poslední době se začínají zajímat o veřejné zakázky rovněž dodavatelé, respektive o to, jaká by měla být právní úprava a praxe, aby veřejné zakázky byly zadávány transparentně a bez korupčních praktik, což je pozitivní trend.

Vzhledem k úspěchu předchozích šesti ročníků konference organizátoři připravují 8. ročník konference s názvem *Veřejné zakázky a PPP projekty*, a to ve dnech 28.–29. května 2015 v Brně, na který jsou zájemci zváni.

doc. JUDr. Ing. Radek Jurčík, Ph.D.

Provozně ekonomická fakulta Mendelovy univerzity v Brně